

سابقه بررسی در مورد قیمت ها و محاسبه شاخص های ذریبط در نقاط شهری و روستایی کشور که در حال حاضر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مرکز آمار ایران انجام می گیرد، به شرح زیر است:

الف) شاخص بهای عمده فروشی کالاها و شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری

برای اولین بار، بانک ملی ایران در سال ۱۳۱۵، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها را در نقاط شهری آغاز کرد. در سال ۱۳۳۸، با تغییر سال پایه، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها مورد تجدید نظر قرار گرفت و با تأسیس بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۳۹، مسئولیت تهیه شاخص های مزبور، به این بانک محول شد. بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۴۸، لپایه قرارداد سال مزبور، تجدید نظر دوم را در محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها به عمل آورد. با افزایش قیمت نفت در سال ۱۳۵۳ که تحولاتی را در اوضاع اقتصادی کشور پدید آورد، سال مزبور به عنوان سال پایه در نظر گرفته شد و بر همین اساس، محاسبه شاخص های مذکور، برای سومین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت.

در سال ۱۳۶۱، با توجه به تغییرات ایجاد شده در الگوی مصرف خانوارها که ناشی از تحولات اقتصادی و اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی بود، این سال به عنوان سال پایه انتخاب شد و تجدیدنظر در زمینه محاسبه شاخص های مذکور به عمل آمد.

در سال ۱۳۶۹، با پایان یافتن جنگ تحمیلی و تغییر شرایط اقتصادی، ضرورت تجدیدنظر در سال پایه احساس شد و این سال را بانک مرکزی به عنوان سال پایه انتخاب کرد.

بانک مرکزی در سال ۱۳۷۸، سال پایه را برای شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران از سال ۱۳۶۹ به سال ۱۳۷۶ تغییر داد. همچنین این شاخص از سال ۱۳۸۵ براساس سال پایه ۱۳۸۳ محاسبه و ارائه شده است. لازم به ذکر است از سال ۱۳۸۱ محاسبه این شاخص در دفتر "شاخص قیمت ها"ی مرکز آمار ایران آغاز شد و از سال ۱۳۹۰ مقرر شد اطلاعات این شاخص در سالنامه آماری کشور براساس سال پایه ۱۳۸۱ ارائه شود. شایان ذکر است در سال ۱۳۹۱ اطلاعات این شاخص براساس سال پایه ۱۳۹۰ توسط دفتر شاخص قیمت مرکز آمار ایران محاسبه و در سالنامه آماری کشور قرار گرفت.

ب) شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی

در سال ۱۳۵۳، مرکز آمار ایران برای اولین بار، طرح آمارگیری از قیمت خرده فروشی تعدادی از کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی را به مرحله اجرا در آورد و از آن زمان تا مهرماه ۱۳۵۷، نتایج حاصل از آمارگیری های مذکور را همه ساله به صورت متوسط قیمت کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی، در قالب نشریات فصلی و سالانه، منتشر می کرد. پس از آن، نتایج نیمه دوم سال ۱۳۵۸ و نیمه اول سال ۱۳۵۹ طرح آمارگیری فوق، به صورت متوسط قیمت و شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی روستایی در اختیار علاقمندان قرار گرفت.

از سال ۱۳۶۱ لغایت سال ۱۳۷۵، شاخص قیمت خرده فروشی کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی، براساس سال پایه ۱۳۶۱ تهیه و منتشر می شد. همچنین در سال ۱۳۷۶، سال ۱۳۷۴ به عنوان سال پایه انتخاب و آمارهای

۲۲ - شاخص های قیمت - سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۹۳

مورد نظر برای سالهای ۱۳۷۵ لغایت ۱۳۸۳، به تفکیک استانها و کل کشور تهیه و منتشر شده است. از سال ۱۳۸۳ تا سال ۱۳۹۱، سال ۱۳۸۱ به عنوان سال پایه مبنای محاسبه بوده است. در حال حاضر براساس آخرین تجدیدنظر سال ۱۳۹۰ به عنوان سال پایه مبنای محاسبه قرار گرفته است.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است :

شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی معیار سنجش تغییرات قیمت تعداد معین و ثابتی از کالاها و خدمات مورد مصرف خانوار نسبت به سال پایه، شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی نامیده می شود.

طبقه بندی در گروههای کالاها و خدمات طبقه بندی کالاها و خدمات در شاخصهای قیمت، براساس ماهیت آنها و طبقه بندیهای بین المللی و نیازهای ملی انجام گرفته است، ولی مبنای کلی، طبقه بندی پیشنهادی سازمان ملل (COICOP^۱ برای کالاها و خدمات مصرفی، SITC^۲ برای عمده فروشی) می باشد که بنا بر ملاحظات اقتصاد ایران، تغییراتی در آن داده شده است.

در این طبقه بندیها، کالاها و خدمات به چند گروه بزرگ تقسیم می شود که هر یک از آنها چندین زیرگروه دارد. گروههای بزرگ را گروههای اصلی و زیر گروههای آنها را گروههای فرعی کالاها و خدمات می نامند. در ضمن، گروههای کالاها و خدمات برحسب نیاز براساس گروههای اختصاصی نیز طبقه بندی می شوند. **سال پایه** سال معین و ثابتی است که درصد تغییرات شاخص، نسبت به آن سنجیده می شود و عدد شاخص در آن سال برابر ۱۰۰ است.

ضریب اهمیت سهم هر کالا یا خدمت را در مجموعه کالاها و خدمات مشمول شاخص، ضریب اهمیت می گویند. در شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی، سهم هر کالا یا خدمت، نسبت هزینه پرداختی خانوار، برای آن کالا یا خدمت به کل هزینه خانوار می باشد. در شاخص قیمت عمده فروشی، سهم هر کالا، ارزش فروش عمده فروشی کالا به کل ارزش عمده فروشی کالاها می باشد.

نقاط شهری رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۲- جمعیت".

نقاط روستایی رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم "فصل ۲- جمعیت".

---

^۱ طبقه بندی مصرف فردی بر حسب هدف (Classification of Individual Consumption According Purpose: COICOP)

^۲ طبقه بندی استاندارد بین المللی تجارت (Standard International Trade Classification: SITC)

گزیده اطلاعات

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری در سال ۱۳۹۳، با افزایشی به میزان ۱۴/۷ درصد نسبت به سال قبل به عدد ۱۸۵/۵ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰) رسید. شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری در دو گروه اختصاصی "کالاها" و "خدمات" نسبت به سال گذشته به ترتیب ۱۲/۵ و ۱۷/۸ درصد افزایش یافته است. در این سال بیشترین درصد افزایش مربوط به گروه آب، برق و سوخت " با ۲۴/۸ درصد افزایش و کمترین درصد تغییر مربوط به گروه "سبزیجات" با ۳/۶ درصد، بوده است. در گروه " کالاهای غیرخوراکی و خدمات" کمترین درصد افزایش مربوط به گروه " ارتباطات" با ۶/۷ درصد بوده است.

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۹۳، نسبت به سال گذشته، ۱۳/۷ درصد افزایش یافته و به عدد ۲۰۵/۴ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰) رسیده است. شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی در دو گروه اختصاصی "کالاها" و "خدمات" نسبت به سال گذشته به ترتیب ۱۲/۰ و ۱۹/۴ درصد افزایش یافته است. در این سال بیشترین درصد افزایش مربوط به گروه آب، برق و سوخت " با ۲۹/۲ درصد افزایش و کمترین درصد تغییر مربوط به گروه "سبزیجات" با ۰/۲ درصد، بوده است. در گروه " کالاهای غیرخوراکی و خدمات" کمترین درصد افزایش مربوط به گروه " نگهداری و تعمیر واحد مسکونی" با ۱۲/۲ درصد بوده است.

۲۲ - شاخص های قیمت - سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۹۳

۱-۲۲- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۳۹۰=۱۰۰)

گروه های کالاها و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	درصد تغییر سال ۹۳ نسبت به سال ۹۲
شاخص کل.....	۱۰۰	۱۲۴/۳	۱۶۱/۸	۱۸۵/۵	۱۴/۷
خوراکیها، آشامیدنیها ودخانیات.....	۱۰۰	۱۳۸/۱	۱۹۲/۶	۲۰۹/۲	۸/۶
خوراکی ها و آشامیدنی ها.....	۱۰۰	۱۳۷/۵	۱۹۱/۱	۲۰۷/۷	۸/۷
خوراکی ها.....	۱۰۰	۱۳۷/۳	۱۹۰/۲	۲۰۶/۳	۸/۵
غلات و نان.....	۱۰۰	۱۳۲/۸	۱۷۰/۹	۱۸۵/۹	۸/۸
گوشت قرمز وسفید وفرآورده های آنها	۱۰۰	۱۴۳/۲	۱۹۰/۳	۲۰۵/۴	۷/۹
گوشت قرمز وماکیان.....	۱۰۰	۱۴۲/۵	۱۸۴/۴	۱۹۵/۶	۶/۱
ماهیهها و صدف داران.....	۱۰۰	۱۴۷/۸	۲۳۰/۹	۲۷۱/۸	۱۷/۷
شیر، پنیر و تخم مرغ.....	۱۰۰	۱۳۸/۸	۱۸۱/۶	۲۰۱/۷	۱۱/۱
روغنها و چربیها.....	۱۰۰	۱۳۶/۲	۲۰۵/۱	۲۲۷	۱۰/۷
میوه و خشکبار.....	۱۰۰	۱۴۱/۹	۲۱۵/۳	۲۳۰/۳	۷
سبزیجات(سبزی ها و حبوبات).....	۱۰۰	۱۳۶/۵	۲۲۷/۲	۲۳۵/۳	۳/۶
قندوشکر وشیرینی ه(شکر، مربا، عسل، شکلات وشیرینی).....	۱۰۰	۱۲۷/۷	۱۶۷/۸	۱۹۵/۳	۱۶/۴
محصولات خوراکی طبقه بندی نشده در جای دیگر.....	۱۰۰	۱۲۳	۱۶۷/۴	۱۹۴/۴	۱۶/۱
چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آب میوه(نوشابه های غیرالکلی).....	۱۰۰	۱۴۳/۳	۲۱۶	۲۴۴/۲	۱۳
دخانیات.....	۱۰۰	۱۶۶/۳	۲۶۳/۳	۲۷۸/۶	۵/۸
کالاهاى غير خوراکی و خدمات.....	۱۰۰	۱۱۹/۹	۱۵۱/۷	۱۷۷/۸	۱۷/۲
پوشاک و کفش.....	۱۰۰	۱۳۴/۴	۱۸۵/۵	۲۰۹/۴	۱۲/۹

سالنامه آماری استان کرمان _ ۱۳۹۳ _____ ۲۲ - شاخص های قیمت

۱-۲۲- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (دنباله) (۱۳۹۰=۱۰۰)

گروه های کالاها و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	درصد تغییر سال نسبت به سال ۹۲
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوختها.....	۱۰۰	۱۱۲/۹	۱۳۴/۲	۱۵۶/۱	۱۶/۲
مسکن.....	۱۰۰	۱۱۰/۴	۱۳۱/۵	۱۵۱/۱	۱۴/۹
اجاره.....	۱۰۰	۱۰۹/۷	۱۳۰/۳	۱۴۹/۵	۱۴/۷
خدمات نگهداری و تعمیر واحد مسکونی (خدمت)	۱۰۰	۱۳۶	۱۷۵/۷	۲۱۱	۲۰/۱
آب، برق و سوخت.....	۱۰۰	۱۳۰/۶	۱۷۵/۷	۱۹۱/۵	۲۴/۸
مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها	۱۰۰	۱۳۱/۴	۱۸۱/۱	۱۹۹/۱	۹/۹
بهداشت و درمان.....	۱۰۰	۱۲۰	۱۶۸/۲	۲۰۹/۲	۲۴/۴
حمل و نقل.....	۱۰۰	۱۲۳/۲	۱۶۸/۸	۲۰۷/۸	۲۳/۱
ارتباطات.....	۱۰۰	۱۰۷/۶	۱۱۵/۹	۱۲۳/۶	۶/۷
تفریح و فرهنگ.....	۱۰۰	۱۱۶/۳	۱۳۸/۴	۱۶۱/۴	۱۶/۷
آموزش.....	۱۰۰	۱۱۴/۸	۱۳۱/۱	۱۵۱/۸	۱۵/۸
هتل و رستوران.....	۱۰۰	۱۳۹/۱	۱۹۴/۴	۲۲۸/۶	۱۷/۶
کالا و خدمات متفرقه.....	۱۰۰	۱۵۰/۱	۱۷۹/۹	۱۹۵/۴	۸/۷
شاخص کل × (بدون اجاره).....	۱۰۰	۱۲۹/۷	۱۷۳/۲	۱۹۸/۷	۱۴/۷
کالاها.....	۱۰۰	۱۳۴	۱۸۳/۲	۲۰۶/۱	۱۲/۵
خدمات.....	۱۰۰	۱۱۴/۲	۱۳۹/۲	۱۶۴	۱۷/۸
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوختها.....	۱۰۰	۱۱۲/۹	۱۳۴/۲	۱۵۶/۱	۱۶/۲

مأخذ _ مرکز آمار ایران

۲۲ - شاخص های قیمت - سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۹۳

۲-۲۲- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۳۹۰=۱۰۰)

درصد تغییر	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	گروه های کالاها و خدمات
سال ۹۳ نسبت به سال ۹۲					
۱۳/۷	۲۰۵/۴	۱۸۰/۷	۱۳۵	۱۰۰	شاخص کل.....
۶/۶	۲۲۳	۲۰۹/۲	۱۵۲/۵	۱۰۰	خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات .....
۶/۴	۲۱۹	۲۰۵/۸	۱۵۲	۱۰۰	خوراکی ها و آشامیدنیها.....
۵/۹	۲۱۲/۶	۲۰۰/۷	۱۵۰/۹	۱۰۰	خوراکیها.....
۷/۹	۲۰۷/۵	۱۹۲/۲	۱۴۷/۲	۱۰۰	نان و غلات .....
۵/۲	۲۰۵/۹	۱۹۵/۸	۱۶۳/۵	۱۰۰	گوشت قرمز و سفید و فرآورده های آنها
۴/۸	۲۰۲/۷	۱۹۳/۴	۱۶۴/۱	۱۰۰	گوشت قرمز و ماکیان.....
۱۰/۵	۲۶۷/۱	۲۴۱/۸	۱۵۲/۴	۱۰۰	ماهی ها و صدف داران.....
۱۳/۴	۲۲۵/۴	۱۹۸/۸	۱۴۴/۲	۱۰۰	شیر، پنیر و تخم مرغ .....
۴/۳	۲۲۸/۵	۲۱۹/۲	۱۵۲/۴	۱۰۰	روغن ها و چربی ها.....
۴/۹	۲۵۳/۹	۲۴۲/۱	۱۴۶/۹	۱۰۰	میوه ها و خشکبار.....
۰/۲	۲۱۸/۷	۲۱۸/۳	۱۴۰/۹	۱۰۰	سبزی ها و حبوبات .....
۸/۳	۱۸۸/۳	۱۷۳/۹	۱۳۷/۱	۱۰۰	شکر، مربا، عسل، شکلات و شیرینی(قندوشکر و شیرینیها).....
۱/۹	۲۰۲/۶	۱۹۸/۹	۱۳۶/۲	۱۰۰	محصولات خوراکی طبقه بندی نشده در جای دیگر.....
۱۳	۳۵۴/۱	۳۱۳/۵	۱۷۶/۱	۱۰۰	چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آب میوه (نوشابه های غیرالکلی).....
۱۲	۴۵۷	۴۰۷/۵	۱۷۷/۵	۱۰۰	دخانیات .....
۱۹/۵	۱۹۴/۳	۱۶۲/۶	۱۲۴	۱۰۰	کالاها و غیر خوراکی ها و خدمات .....
۱۵	۲۲۵/۷	۱۹۶/۳	۱۳۴/۹	۱۰۰	پوشاک و کفش.....

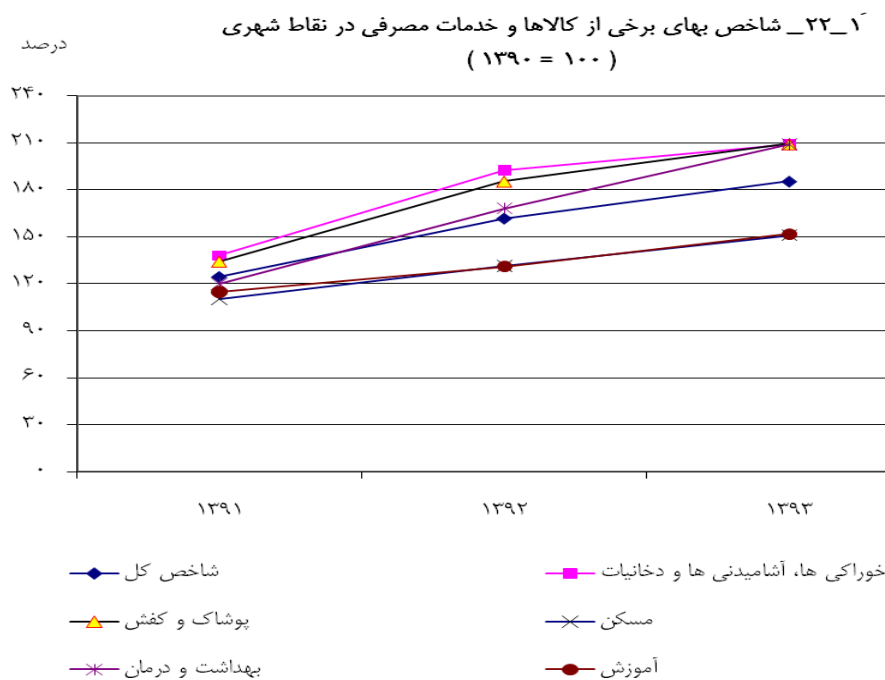

سالنامه آماری استان کرمان _ ۱۳۹۳ _____ ۲۲ - شاخص های قیمت

۲-۲۲- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (دنباله)
(۱۳۹۰=۱۰۰)

گروه های کالاها و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳	درصد تغییر سال نسبت به سال ۹۲
مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت ها	۱۰۰	۱۱۷/۱	۱۳۲/۳	۱۵۸/۵	۱۹/۸
..... مسکن	۱۰۰	۱۱۰/۷	۱۳۴/۱	۱۵۳/۵	۱۴/۵
..... اجاره	۱۰۰	۱۰۹/۷	۱۳۰/۳	۱۴۹/۵	۱۴/۷
..... نگهداری و تعمیر واحد مسکونی	۱۰۰	۱۴۷/۷	۲۷۲/۴	۳۰۵/۶	۱۲/۲
..... آب، برق و سوخت	۱۰۰	۱۲۸/۲	۱۲۹/۳	۱۶۷	۲۹/۲
..... مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها	۱۰۰	۱۳۱۰/۷	۱۹۱/۵	۲۱۴/۹	۱۲/۳
..... بهداشت و درمان	۱۰۰	۱۲۰	۱۶۵/۱	۲۱۴/۹	۲۵/۴
..... حمل و نقل	۱۰۰	۱۲۰/۷	۱۶۵/۱	۲۰۶/۶	۲۵/۲
..... ارتباطات	۱۰۰	۱۰۶/۵	۱۱۰/۸	۱۳۳/۳	۲۰/۳
..... تفریح و فرهنگ	۱۰۰	۱۲۳/۲	۱۷۰/۸	۲۰۲/۱	۱۸/۴
..... آموزش	۱۰۰	۱۱۴/۸	۱۳۰	۱۵۱/۳	۱۶/۴
..... هتل و رستوران	۱۰۰	۱۴۵	۲۰۳/۸	۲۳۴/۸	۱۵/۲
..... کالاها و خدمات متفرقه	۱۰۰	۱۵۴/۳	۱۹۲/۹	۲۱۳/۷	۱۰/۸
..... شاخص کل (بدون اجاره)	۱۰۰	۱۳۷/۸	۱۸۶/۲	۲۱۱/۶	۱۳/۶
..... کالاها	۱۰۰	۱۴۰/۵	۱۹۰/۳	۲۱۳/۱	۱۲
..... خدمات	۱۰۰	۱۲۰/۴	۱۵۴/۷	۱۸۴/۸	۱۹/۴

مأخذ _ مرکز آمار ایران

مبنا جدول ۱ - ۲۲

مبنا جدول ۲ - ۲۲